

Viborg Kommune, Natur og Vand
Att: Martin Friis Larsen
Prinsens alle 5
8800 Viborg

Offentliggørelse af reguleringsforslag i Kølsen Møllebæk

Viborg Kommune offentliggør hermed forslag til et projekt om regulering af bundkoten i vandløbet ved matr. nr. 75d, Kølsen By, Vorde. Projektet er igangsat af Viborg Kommune. Projektet omhandler hævnings af bundkoten på en 100 meter strækning nedstrøms Kølsenvej.

Dato: 08-01-2025

Sagsnr.: 24/36958
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 9

Offentliggørelse

Projektet vil blive offentliggjort dags dato i henhold til § 15 af Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016). Ansøgningsmaterialet kan findes på [Vandløb - Viborg Kommune](#).

Eventuelle indsigelser til projektet kan inden 4 uger sendes skriftligt til:

Viborg Kommune, Natur og Vand, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg eller naturogvand@viborg.dk.

Efter offentlighedsfasen skal projektet endelig godkendes efter vandløbsloven. Efter godkendelsen er der 4 ugers klagefrist, inden projektet må udføres. En eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Projektet vurderes ikke at kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Projektet

Redegørelse om formål og begrundelse for projekt

Efter henvendelse fra lodsejer ved Kølsen Mølle er der foretaget en kontrol af vandløbets dimensioner. De gældende bestemmelser er fastsat i et regulativ, et tillægsregulativ samt et restaureringsprojekt fra 2013. Kontrollen har givet anledning til, at der ønskes gennemført en reguleringssag for at lovliggøre de faktiske forhold på en strækning over ca. 100 meter nedstrøms Kølsenvej med hævnings af bundkoten med ca. 10 cm. Altså et projekt der ikke kræver en aktiv handling.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i sag NMK-43-00316 (Røjenkær Bæk) fastslået at en regulering som udgangspunkt kræver en aktiv handling, der indebærer en ændring af vandløbet.

I dette tilfælde er der meddelt en tilladelse med angivelse af nye dimensioner i 2013 og formodningen er, at der i forbindelse med projektet blev etableret et bundkoteforløb nedstrøms Kølsenvej, som er anlagt højt. Til støtte for dette er at

bundmaterialet i overvejende grad består af sten og grus. Samt at flere opmålinger viser samme bundkoteniveau. Havde den forhøjede bund skyldtes aflejret materiale ville det kraftige fald og høje vandhastighed på strækningen have bortskyllet materialet. På den baggrund vurderer Viborg kommune, at denne konkrete sag adskiller sig fra Røjenkær Bæk sagen og at den aktuelle sag kan gennemføres som en regulering, selvom den ikke indbefatter en aktiv handling.

Herunder er en gennemgang af de forskellige gældende bestemmelser og opmålingskontroller samt vandspejlsberegninger.

Regulativet fra 1982

Gældende regulativet for Kølsen Møllebæk er fra 1982. Vandløbets dimensioner er angivet i regulativets afsnit 3. I regulativets afsnit 9 beskrives vedligeholdelsesarbejde og at der oprensnes (her skal forstås den definition som er beskrevet i regulativet) 1 gang årligt.

Tillægsregulativ fra 1992

I forlængelse af ovenstående er der i 1992 lavet et tillægsregulativ. I 1992 tillægsregulativet er Kølsen Møllebæk benævnt nr. 59. Med vedtagelsen af tillægsregulativet blev det fastlagt hvordan grødeskæringen skulle udføres af hensyn til de nye miljømål i amternes recipientkvalitetsplan. Det er for eksempel et krav at grødeskæringen foretages i et slynget forløb i Kølsen Møllebæk, for at sikre et større naturindhold for at sikre målsætningsopfyldelse.

Projekt fra 2013

I 2013 er der gennemført et faunapassageprojekt/omløbsstryg ved Kølsen Mølle. Projektet var et reguleringsprojekt som fastlagde nye dimensioner for en delstrækning på ca. 400 meter. I tabel 1 i projektbeskrivelsen findes en tabel med de nye dimensioner, som erstatter regulativet fra 1982 på denne strækning.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i en sag (MAD2024.180) fra 2. oktober 2024 afgjort, at der ikke kan ændres vedligeholdelsesbestemmelser/grødeskæringspraksis i forbindelse med reguleringstilladelser jf. §17 og at det kun kan ske ved ændringer af vandløbsregulativet.

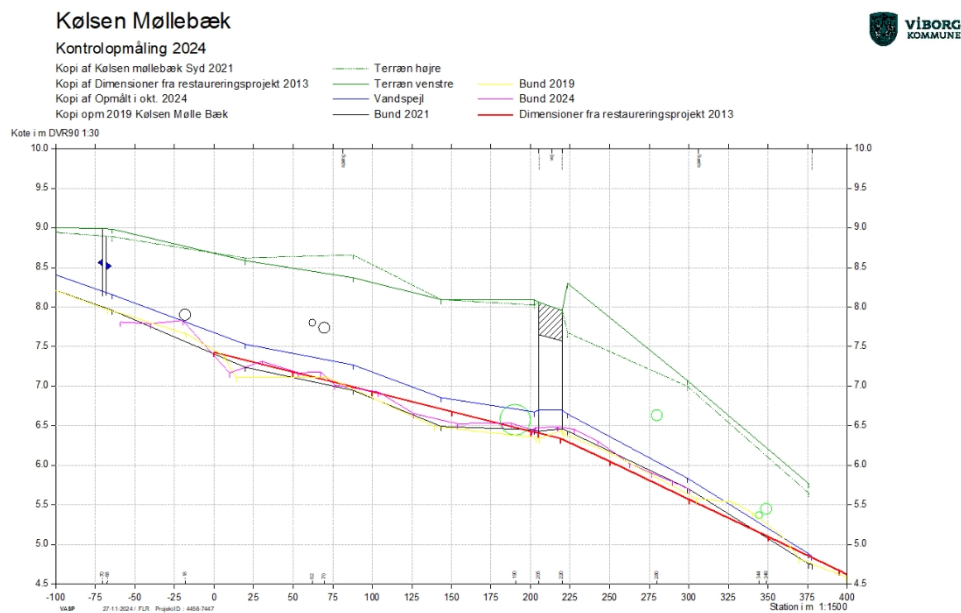
Kontrolopmålinger

Der er i perioden efter 2013 foretaget følgende kontrolopmålinger af vandløbet:

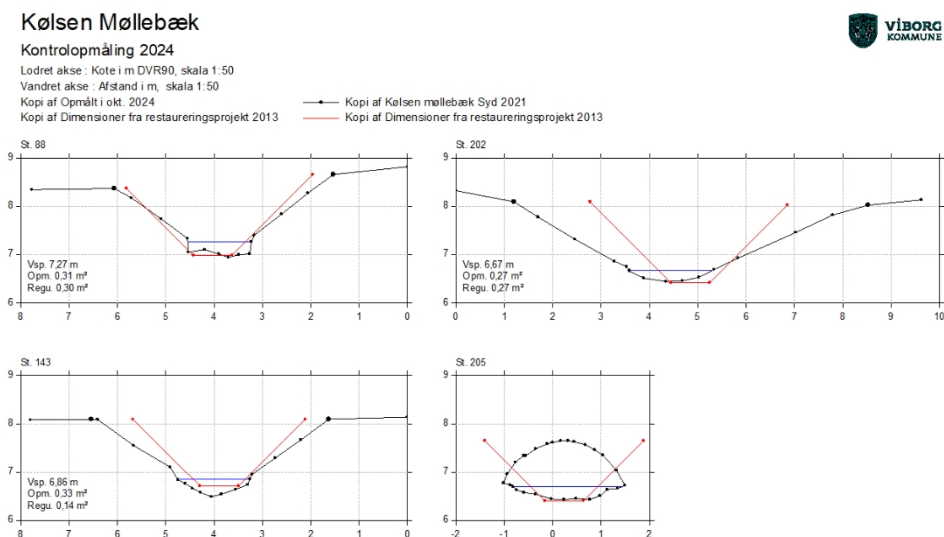
- Viborg kommune, 2019 (delstrækning ved den tidligere mølle)
- Viborg Kommune, 2021 (hele regulativstrækningen)
- LE34 i oktober, 2024 (delstrækning ved den tidligere mølle). OBS der er ikke målt tværprofiler af vandløbet nedstrøms for Kølsenvej og bundkoten er derfor kun vejledende på dette stykke.

Som det kan ses af nedenstående længdeprofil stemmer dimensionerne fra 2013 godt overens med de efterfølgende kontrolopmålinger i 2019, 2021 og 2024. Nedstrøms for Kølsenvej er der dog en konstant afvigelse af bundkoten i intervallet 10-13 cm (de opmålte forhold ligger højere end projektet fra 2013). Her skal man igen skal man være opmærksom på at bundkoten for LE34's opmåling fra 2024 for nedstrøms Kølsenvej kun er vejledende (der er ikke lavet

tværprofiler). På tværprofilplot kan det ses at profilet nedstrøms for Kølsevenvej er meget bredere end godkendte dimensionerne fra 2013 og med de samtidige gode faldforhold, vurderes der at være gode afvandingsforhold.

Figur 1: Længdeprofilplot af Kølseven Møllebæk, hvor bundforholdene i 2013 (rød), 2019 (gul) og 2024 (lilla) er plottet sammen.

Kølsen Møllebæk

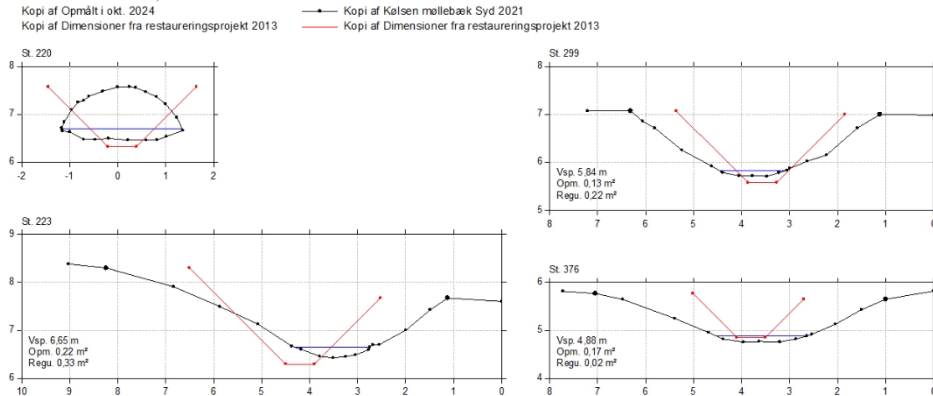
Kontrolopmåling 2024

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:50

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:50

Kopi af Opmålt i okt. 2024

Kopi af Dimensioner fra restaureringsprojekt 2013

Figur 2: Tværprofilplot af Kølsen Møllebæk hvor 2013 (rød) og 2021 (sort) sammenlignes.

For at undersøge hvilken betydning det har for de afvandingsmæssige forhold er der i programmet VASP regnet på vandspejlsforholdene med følgende parameter:

- Startvandspejlskote: 4,80 meter DVR90
- Medianmaksimum afstrømning som beskrevet i projektet fra 2013: 29 l/s/km²
- Manningtal 25 (formodet vintertilstand)
- Oplandskote start projektområde: 5,228 km²
- Oplandskote slut projektområde: 5,558 km²

Kølsen Møllebæk

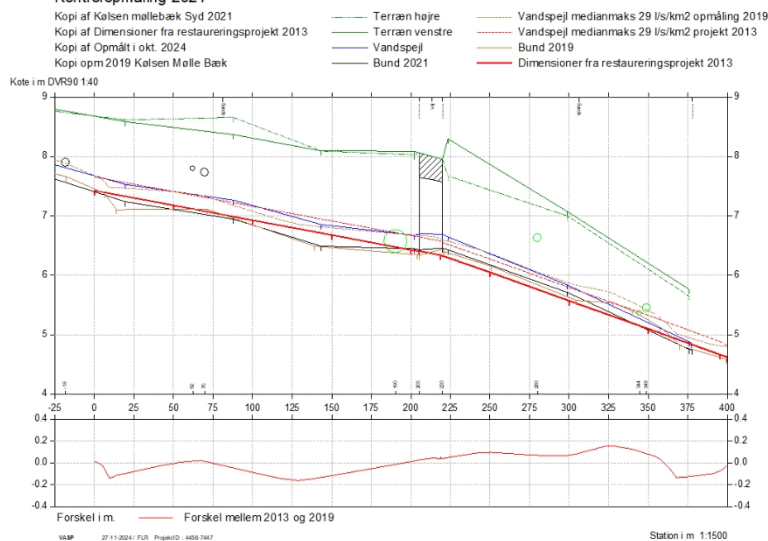
Kontrolopmåling 2024

Kopi af Kølsen møllebæk Syd 2021

Kopi af Dimensioner fra restaureringsprojekt 2013

Kopi af Opmålt i okt. 2024

Kopi opm 2019 Kølsen Mølle Bæk

Figur 3: Længdeprofilplot af Kølsen Møllebæk med beregnede vandspejlsniveauer. Sammenligning af beregnet vandspejl fra 2013 (rød stiptet) og 2019 (brun stiptet).

Kølsen Møllebæk

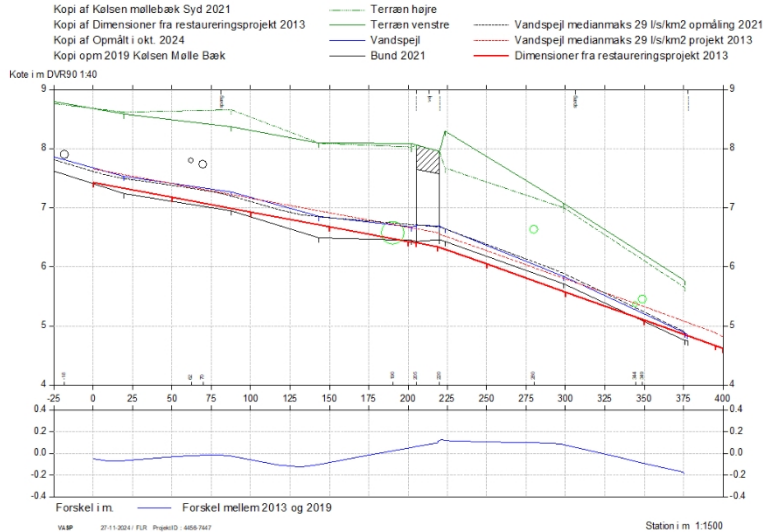
Kontrolopmåling 2024

Kopi af Kølsen møllebæk Syd 2021

Kopi af Dimensioner fra restaureringsprojekt 2013

Kopi af Opmålt i okt. 2024

Kopi opm 2019 Kølsen Mølle Bæk

Figur 4: Længdeprofilplot af Kølsen Møllebæk med beregnede vandspejlsniveauer. Sammenligning af beregnet vandspejl fra 2013 (rød stiplede) og 2021 (sort stiplede).

Der er regnet på forskellen i vandspejl mellem de godkendte forhold fra 2013 og opmålingen i 2019 samt 2021. Der er ikke regnet på opmålingen fra 2024 da der mangler tværprofiler nedstrøms Kølsenvej og da opmålingsguiden (teknisk opmålingsstandard) ikke er overholdt for profil-opmålinger ved rørbrø. De to beregninger viser, at de beregnede vandspejl for de opmålte forhold ligger højere end de godkendte forhold fra 2013. Afvigelsen fra seneste opmåling fra 2021 ligger for hele strækningen i intervallet -17 cm til 10 cm. Normalt igangsættes oprensninger først når vandspejlet overskrider de 10 cm. For vandspejlsstigning inden for intervallet 0 cm til 10 cm vil der normalt ikke blive iværksat oprensninger.

Vurdering

Viborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående gennemgang, at de fysiske forhold opstrøms for Kølsenvej er overholdt. Samtidig vurderes det nødvendigt at sikre de fysiske dimensioner passer med de faktiske forhold nedstrøms Kølsenvej. Viborg Kommune har derfor overvejet om der kan foretages en oprensning på en 100 m strækningen nedstrøms Kølsenvej, som sænker bundkoten med 10 cm. Da vandløbet er udpeget som beskyttet vandløb efter naturbeskyttelsesloven, vil en oprensning på strækningen kræve en sagsbehandling efter naturbeskyttelsesloven. Naturbeskyttelsesloven er som udgangspunkt restriktiv og da det materiale der vil skulle renses op, hovedsagelig består af sten og grus, forventes der ikke at kunne opnås en dispensation. Hvilket er gængs administrationspraksis på baggrund af afgørelser fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Forholdene på den 100 meter strækning vil i stedet blive rettet op ved at gennemfører denne reguleringssag (bilag 1), som løfter bundkoten fastsat i afgørelse fra 2013 med ca. 10 cm. På grund af vandløbsbundens substratsammensætning vurderes det ikke at være aflejringer som er skyld i den

højere bundtkote, men forhold der allerede er opstået da projektet fra 2013 blev gennemført.

Lovliggørelsen ændrer ikke væsentligt på afvandingsforholdene i området i forhold til projekttilladelsen fra 2013, fordi strækningen allerede har en stor overbredde og kraftige faldforhold (ca. 10 promille). Der er desuden langt (60-100 cm) fra opmålt og beregnet vandspejl til terrænniveau. Samlet set vurderes oversvømmelsesrisikoen ikke at blive væsentlig forøget ved lovliggørelsen.

Fornødent oversigtskort og detailplaner

Se oversigtskort i bilag 2

Oversigt over de af projektet omfattede ejendomme med fortegnelse over de grundejere og brugere, der ønskes inddraget i projektet

Grundejers navn	Berørt matrikel og ejerlav	Part
Kjeld Kjærgaard	75d, Kølsen By, Vorde	Ingen

Overslag over udgift med forslag til fordeling

Projektet medfører ikke nogen projektomkostninger, da det handler om lovliggørelse af de faktiske forhold.

Tidsplan for arbejdets udførelse

Projektet medfører ikke et fysisk arbejde da det omhandler lovliggørelse af de faktiske forhold.

Har du spørgsmål eller kommentarer, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 87875559 eller naturogvand@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

Bilag:

1. Tabeller med nuværende og fremtidige dimensioner
2. Oversigtskort

Kopi til:

- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com

- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftsradaet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Ejer af matrikel nr. 75d, Kølsen By, Vorde

Bilag 1: Tabeller med nuværende og fremtidige dimensioner

Tabel 1: Projektdimensioner fra 2013 (alle koter i anført i DVR90)

Station	Plottekst	Bemærkning	Bund [m]	Bundbredde [m]	Anlæg	Fald [0/00]
0	start	start	7,430	0,800	1	5,00
50			7,180	0,800	1	5,00
100			6,930	0,800	1	5,00
150			6,680	0,800	1	5,00
200			6,430	0,800	1	4,00
205	Indløb rør	Indløb rør	6,410	0,800	1	5,00
219	Udløb fra rør (Kølsenvej)	Udløb fra rør (Kølsenvej)	6,340	0,600	1	9,36
250			6,050	0,600	1	9,60
300			5,570	0,600	1	9,40
350			5,100	0,600	1	9,56
395	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	4,670	0,600	1	10,00
400	Slut - Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	4,620	0,600	1	

Tabel 2: Forslag til ny dimensioner (alle koter i anført i DVR90). Ændringer er markeret med gul.

Station	Plottekst	Bemærkning	Bund [m]	Bundbredde [m]	Anlæg	Fald [0/00]
0	start	start	7,430	0,800	1	5,00
50			7,180	0,800	1	5,00
100			6,930	0,800	1	5,00

150			6,680	0,800	1	5,00
200			6,430	0,800	1	4,00
205	Indløb rør	Indløb rør	6,410	0,800	1	5,00
219	Udløb fra rør (Kølsenvej)	Udløb fra rør (Kølsenvej)	6,410	0,600	1	9,36
250			6,150	0,600	1	9,60
300			5,670	0,600	1	9,40
350			5,100	0,600	1	9,56
395	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	4,670	0,600	1	10,00
400	Slut - Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	Jævn overgang til eksisterende vandløbsleje	4,620	0,600	1	

Bilag 2: Oversigtskort

